

Bestaan er normen voor geluidshinder op het werk?

Kan mijn werkgever een spelende radio verbieden?

Heb ik recht op rustpauzes als ik de hele dag rechtstaand werk?

Hoe blijf ik rustig bij lastige klanten?

Dit zijn slechts enkele van vele gestelde vragen op de website van Vacature die te maken hebben met welzijn op het werk. Het gaat niet, zoals vaak gedacht, over hoe een werknemer maximaal van de werkgever kan profiteren. Integendeel: het antwoord op deze vragen kan tot gevolg hebben dat de werkgever meer rendement uit zijn werknemers haalt. Werknemers die minder vaak ziek zijn en zich meer betrokken voelen, tonen meer inzet.

Bij vele bedrijven in onze provincie staat het welzijn van de werknemer bovenaan de agenda. De reden is eenvoudig: Voor hen zijn werknemers investeringen die een belangrijke rol spelen in de rendabiliteit van het bedrijf.

Bij een werkongeval bijvoorbeeld wordt de ondernemer met productieverlies geconfronteerd en kosten om de werkkraft te vervangen. Daarnaast schiet de verzekeringspremie naar omhoog, loopt hij het risico op dure en tijdrovende rechtszaken, krijgt de bedrijfsreputatie een deuk, enzovoort. Voor deze ondernemer weegt de investeringskost voor een veilige werkplaats zeker op tegen de financiële aderlating en praktische rompslomp van een ongeval of arbeidsgerelateerde ziekte.

Bij de meeste politieke verantwoordelijken en openbare besturen staat welzijn op het werk niet mee bovenaan de agenda. Onterecht, want waar een bedrijf kampt met productieverlies zijn er ook voor overheden meetbare verliezen vast te stellen. Een hoog percentage arbeidsongevallen of ziektes heeft invloed op de vlotte dienstverlening naar de burger toe, de snelheid waarmee dossiers worden

afgehandeld, de uitvoeringstermijn van werken, enzovoort. Het zo efficiënt mogelijk inzetten van de juiste middelen of mensen om de kwaliteit van een product of dienst te waarborgen is voor beide spelers van groot belang.

Dames en heren,

Meer welzijn op het werk gaat over veel meer dan over het frisdrankaanbod of de kleur van het meubilair. Dagelijks zijn er in ons land 800 arbeidsongevallen met één dag of meer arbeidsongeschiktheid tot gevolg. Jaarlijks sterven ongeveer honderd werknemers op de werkplek en een tachtigtal in het woon-werkverkeer. Vijftienduizend werknemers per jaar houden een blijvende invaliditeit over aan een arbeidsongeval. Kostprijs van dit alles: 430 miljoen euro per jaar.

Wanneer we dan naar het provinciale, gemeentelijke en het OCMW-niveau kijken, zijn de cijfers niet minder schrikwekkend. Binnen de provinciale overheid waren er in 2007 62 ongevallen met tijdelijke ongeschiktheid tot gevolg. Bij de gemeenten waren dat er 461 waarvan 90 met een blijvende invaliditeit en bij de OCMW's had men te kampen met 605 ongevallen waarvan 41 blijvend invalide. Bijeengeteld kostte dit onze overheden in 2007 meer dan 1 200 000 euro of iets meer dan duizend euro per ongeval.

De werkelijke kost ligt nog veel hoger. Deze cijfers houden namelijk geen rekening met 'verborgen onwelzijn' zoals een burnout, stress, pesterijen,... En dan laten we de menselijke kost, het onnoemelijke leed, nog buiten beschouwing.

Welzijn op het werk gaat echter veel verder dan het vermijden van fysieke arbeidsongevallen. Het wordt gezien als het geheel van factoren die de arbeidsvoorwaarden bepalen: de veiligheid op het werk, de bescherming van de gezondheid van de werknemer, de psychosociale belasting veroorzaakt door het werk, de ergonomie, de arbeidshygiëne en de verfraaiing van de werkplaatsen.

Elk van deze factoren is belangrijk om te kunnen spreken van een duurzame tewerkstelling. Want de werknemer is geen instrument in het streven naar een hoog rendement of vlotte dienstverlening. Het welzijn van de werknemer, zijn psychische en fysieke gezondheid, hem blijvend vormen en motiveren is steeds ook een doel op zich. De term duurzaamheid wordt in het Zuid-Afrikaans dan ook terecht vertaald als 'volhoudbare ontwikkeling'.

Dames en heren,

Meer welzijn op het werk is geen luxevereiste. Vandaar mijn pleidooi, samen met de mensen van het Provinciaal Veiligheidsinstituut, om dit onderwerp hoger op uw agenda, die van de lokale overheid, te plaatsen.

Uw aanwezigheid hier op deze studiedag is alvast een belangrijk signaal. Door middel van een individueel leertraject en ruimte voor good practices, wil deze dag u het antwoord bieden op de vraag hoe je als lokaal bestuur de kwaliteit van de dienstverlening kan verhogen door een geïntegreerde, structurele aanpak van welzijn op het werk. Dit met gezonde, enthousiaste en gemotiveerde werknemers tot gevolg.

Veel succes!

Cathy Berx
Gouverneur